

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Χρηματοδότηση από την ΕΕ των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών»

(γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

(2018/C 081/02)

Εισηγητής: ο κ. **Jean-Marc ROIRANT**

Νομική βάση	Άρθρο 29 παράγραφος 2 του εσωτερικού κανονισμού
Απόφαση της συνόδου ολομέλειας	30.3.2017
Αρμόδιο τμήμα	Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη
Υιοθετήθηκε από το τμήμα	27.9.2017
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	19.10.2017
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	529
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	188/15/10

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών (ΟΚΠ) διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της ενεργού συμμετοχής του πολίτη στα κοινά στην Ευρώπη. Η συμμετοχική δημοκρατία απαιτεί ενδιάμεσους οργανισμούς προκειμένου να εξασφαλίζει τη συμμετοχή των πολιτών και να τους ενθαρρύνει να εκφράζουν τις θέσεις τους σε κάθε χώρο δράσης της κοινωνίας πολιτών. Μια στιβαρή, ανεξάρτητη και διαφοροποιημένη κοινωνία πολιτών εξασφαλίζεται μέσω της επαρκούς δημόσιας χρηματοδότησης.

1.2. Πέραν των αυξανόμενων δυσκολιών στην πρόσβαση στη δημόσια χρηματοδότηση, η συρρίκνωση, σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ, του χώρου δράσης της κοινωνίας πολιτών αποτελεί τη μεγαλύτερη απειλή για τη λειτουργία των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών και για την ευρωπαϊκή δημοκρατία.

1.3. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να θεσπιστεί πολιτικό και νομοθετικό πλαίσιο σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής κοινωνίας πολιτών, η δραστηριότητα της οποίας θα εντάσσεται στο πλαίσιο των αξιών που εκφράζονται με τα θεμελιώδη δικαιώματα.

1.4. Όπως έχουν ήδη πράξει ορισμένα κράτη μέλη σε εθνικό επίπεδο με «χάρτες αμοιβαίων δεσμεύσεων» ή «σύμφωνα», τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα θα μπορούσαν να ξεκινήσουν μια διαδικασία εγκαθίδρυσης γνήσιου ευρωπαϊκού διαλόγου με τους πολίτες. Πρέπει να ξεκινήσουν εκ νέου οι συζητήσεις για ένα καταστατικό του ευρωπαϊκού σωματείου και ένα καταστατικό του ευρωπαϊκού ιδρύματος, και να εφαρμοστεί το άρθρο 11 της ΣΕΕ για τον διαρθρωμένο διάλογο με την κοινωνία πολιτών.

1.5. Η ΕΕ πρέπει να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να διατηρήσουν ή να αναπτύξουν φορολογικά κίνητρα για τις ιδιωτικές δωρεές, και παράλληλα να διαθέσουν μέρος των φορολογικών τους εσόδων στις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών. Η ΕΕ πρέπει επίσης να εξαλείψει τους φραγμούς στις διασυνοριακές δωρεές μέσω του συντονισμού των φορολογικών νομοθεσιών και διαδικασιών και να επενδύσει στη φιλανθρωπία σε όλη την ΕΕ.

1.6. Τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα θα πρέπει να διασφαλίζουν την προώθηση θετικής εικόνας για τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών και να μεριμνούν για την ανεξαρτησία τους, ιδίως ενισχύοντας την ικανότητά τους για δράση και δέσμευση στον τομέα της κοινωνικής καινοτομίας και της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά.

1.7. Η ΕΟΚΕ ζητεί να αναπτυχθεί στρατηγική για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης ισχυρής και ανεξάρτητης κοινωνίας πολιτών στην Ευρώπη και να θεσπιστεί Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής για τα ζητήματα ελευθεριών του χώρου δράσης της κοινωνίας πολιτών, στον οποίο οι ΜΚΟ θα μπορούν να αναφέρουν περιστατικά παρενόχλησης ή περιορισμού του έργου τους.

1.8. Όσον αφορά το μελλοντικό πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ), η ΕΟΚΕ καλεί τις αρμόδιες για τον προϋπολογισμό αρχές να αυξήσουν τη στήριξη των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών, ιδίως μέσω επιδοτήσεων λειτουργίας αλλά και πολυετούς χρηματοδότησης.

1.9. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να προτείνει ευρωπαϊκό ταμείο για τη δημοκρατία, τις αξίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα εντός της ΕΕ ⁽¹⁾, το οποίο θα διαθέτει φιλόδοξο προϋπολογισμό, θα είναι άμεσα ανοικτό προς τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών σε όλη την Ευρώπη και του οποίου η διαχείριση θα γίνεται κατά τρόπο ανεξάρτητο —όπως και του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Δημοκρατία (ΕΤΔ) ⁽²⁾—, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της ΕΟΚΕ.

1.10. Για την πρόωθηση της συμμετοχικής δημοκρατίας, η ΕΟΚΕ φρονεί ότι το πρόγραμμα «Ευρώπη για τους πολίτες» θα πρέπει να διαθέτει προϋπολογισμό ύψους 500 εκατομμυρίων ευρώ στο επόμενο ΠΔΠ, σύμφωνα με την πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽³⁾. Ομοίως, πρέπει να ενισχυθούν οι δράσεις του προγράμματος Erasmus+ που απευθύνονται στην κοινωνία πολιτών.

1.11. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί την εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση με την κοινωνία πολιτών, στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών ταμείων. Η Επιτροπή πρέπει επίσης να καλέσει τις εθνικές και περιφερειακές αρχές να χρησιμοποιούν τις διατάξεις τεχνικής βοήθειας, που έχουν σχεδιαστεί για την τόνωση της οικοδόμησης δεξιοτήτων, για τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών.

1.12. Η ΕΟΚΕ ζητεί να διεξαχθεί μια πιο εμπεριστατωμένη συζήτηση για τον τρόπο εξασφάλισης περαιτέρω συμμετοχής των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών στα ερευνητικά προγράμματα μέσω της ενίσχυσης της σύνδεσης μεταξύ των ερευνητών και της κοινωνίας πολιτών και μέσω της πρότασης μιας νέας ενότητας για τη συμμετοχή των πολιτών και τη δημοκρατία στο πλαίσιο του πλώνα κοινωνικών προκλήσεων του μελλοντικού προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα.

1.13. Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης και οι προτεραιότητες ισότητας των φύλων πρέπει να ενσωματωθούν στο μελλοντικό ΠΔΠ.

1.14. Η ΕΕ πρέπει να διατηρήσει και να ενισχύσει περαιτέρω την ηγετική της θέση ως δωρητής ανθρωπιστικής βοήθειας και διεθνούς συνεργασίας και να προωθήσει προορατικά μια πλήρως ανεπτυγμένη κοινωνία πολιτών.

1.15. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει επίσης την πρόταση που υπέβαλε η Επιτροπή στην πρότασή της για την αναθεώρηση του δημοσιονομικού κανονισμού να λαμβάνεται υπόψη ως επιλέξιμη δαπάνη ο χρόνος εθελοντισμού (ως άμεση ανταπόκριση στη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Στατιστικά εργαλεία για τη μέτρηση του εθελοντισμού» ⁽⁴⁾), καθώς και να διευκολυνθεί η συμπερίληψη των συνεισφορών σε είδος ως συγχρηματοδότηση. Επικροτεί επίσης την έκθεση του Κοινοβουλίου που ζητεί την απλοποίηση της εποπτείας των ταμείων, κυρίως όσον αφορά την κοινή διενέργεια των αξιολογήσεων και των ελέγχων, την επιτάχυνση των απαντήσεων στους αιτούντες και της υπογραφής συμβάσεων και πληρωμών. Η ΕΟΚΕ καλεί τα όργανα της ΕΕ να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με το προτεινόμενο κείμενο, η οποία θα επιτρέπει τη δίκαιη αποτίμηση του χρόνου εθελοντισμού.

1.16. Η ενίσχυση της κοινωνίας πολιτών εξαρτάται από τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τόσο για τις μικρότερες οργανώσεις όσο και για τις πλέον μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού. Προς τούτο, η Επιτροπή πρέπει να προσφέρει ποικιλία χρηματοπιστωτικών ρυθμίσεων και να απλοποιήσει περαιτέρω τις διοικητικές διεργασίες, παρέχοντας κατάρτιση και κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή των συμβάσεων και των χρηματοπιστωτικών υποχρεώσεων, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη συνεπή ερμηνεία από τις υπηρεσίες της του κανονισμού για τους δημοσιονομικούς κανόνες.

1.17. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αντιδρά άμεσα με ικανά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της κίνησης διαδικασίας επί παραβάσει κατά κρατών μελών, όταν οι εθνικές διοικητικές ή νομικές διατάξεις περιορίζουν την πρόσβαση εθνικών οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών σε πόρους της ΕΕ, ιδίως δε όταν τους επιβάλλονται όροι χρηματοδότησης που περιορίζουν τον ρόλο τους ως συνηγόρων.

2. Εισαγωγή

2.1. Σε σειρά γνωμοδοτήσεων, η ΕΟΚΕ έχει εξετάσει με το ζήτημα του διαλόγου των πολιτών και της συμμετοχικής δημοκρατίας, τον ορισμό των εννοιών αυτών, την αντιπροσωπευτικότητα των διαφόρων φορέων και τα μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Ειδικότερα, η ΕΟΚΕ έχει τονίσει ⁽⁵⁾ ότι η εφαρμογή του άρθρου 11 της ΣΕΕ είναι ζωτικής σημασίας για την ΕΕ στην επιδίωξη δημοκρατικής νομιμοποίησης ενώπιον των πολιτών της.

⁽¹⁾ Το εν λόγω ταμείο θα μπορούσε να επιδιώκει τους ίδιους στόχους με το Ευρωπαϊκό μέσο για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου (ΕΜΔΔΑ): <http://www.eidhr.eu/whatis-eidhr#>.

⁽²⁾ Το ΕΤΔ είναι ανεξάρτητος οργανισμός επιχορηγήσεων που θεσπίστηκε το 2013 από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη για την πρόωθηση της δημοκρατίας στην Ανατολική γειτονία της και πέραν αυτής. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι μέλη του Διοικητικού συμβουλίου του ΕΤΔ, μαζί με μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εμπειρογνώμονες της κοινωνίας πολιτών.

⁽³⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος «Ευρώπη για τους πολίτες».

⁽⁴⁾ ΕΕ C 170 της 5.6.2014, σ. 11.

⁽⁵⁾ ΕΕ C 11 της 15.1.2013, σ. 8.

2.2. Ωστόσο, το θέμα του τρόπου με τον οποίο η χρηματοδότηση μπορεί να συμβάλει στη διευκόλυνση της ενεργού συμμετοχής του πολίτη και της συμμετοχικής δημοκρατίας δεν έχει μέχρι στιγμής αποτελέσει αντικείμενο ειδικής γνωμοδότησης.

2.3. Υπάρχει επείγουσα ανάγκη να αναλυθεί η κατανομή και η αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα αυτόν, τη στιγμή που τα θεσμικά όργανα της ΕΕ προετοιμάζονται για να συζητήσουν την πρόταση σχετικά με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο μετά το 2020 και είναι έτοιμα να λάβουν απόφαση σχετικά με την αναθεώρηση του δημοσιονομικού κανονισμού.

2.4. Τα ζητήματα της χρηματοδότησης συνδέονται επίσης με την αναγνώριση του κατάλληλου ρόλου και καθεστώτος για τους διάφορους παράγοντες του ευρωπαϊκού διαλόγου πολιτών. Η ΕΟΚΕ έχει ήδη επισημάνει επανειλημμένα την ανάγκη θέσπισης καθεστώτος ευρωπαϊκού σωματείου ⁽⁶⁾.

2.5. Στο πλαίσιο της παρούσας γνωμοδότησης, ως «οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών» νοούνται οι μη κυβερνητικές και μη κερδοσκοπικές οργανώσεις, που είναι ανεξάρτητες από τα όργανα του δημοσίου και τα εμπορικά συμφέροντα, και οι δράσεις των οποίων συμβάλλουν σε στόχους του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, όπως η κοινωνική ένταξη, η ενεργός συμμετοχή των πολιτών, η αειφόρος ανάπτυξη σε όλες τις μορφές της, η εκπαίδευση, η υγεία, η απασχόληση, τα δικαιώματα των καταναλωτών, η βοήθεια στους μετανάστες και τους πρόσφυγες και τα θεμελιώδη δικαιώματα ⁽⁷⁾.

3. Ο ρόλος των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών

3.1. Η δραστήρια, πλουραλιστική και ανεξάρτητη κοινωνία πολιτών επιτελεί καθοριστικό ρόλο στην προώθηση της ενεργού συμμετοχής του κοινού στη δημοκρατική διαδικασία και στη διακυβέρνηση και τη διαφάνεια σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο. Μπορεί επίσης να συμβάλει σε δικαιότερες και αποδοτικότερες πολιτικές, και να στηρίξει τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη ⁽⁸⁾. Στον βαθμό που μπορούν «να φθάσουν μέχρι τον πιο [ευάλωτο] και τον λιγότερο ευνοημένο και να δώσουν το δικαίωμα έκφρασης σε εκείνους που δεν ακούγονται επαρκώς», οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών επιτρέπουν μεγαλύτερη συμμετοχή και συμβάλλουν στον καθορισμό των ευρωπαϊκών πολιτικών ⁽⁹⁾.

3.2. Εκτός από τις κοινωνικές λειτουργίες τους και τη δράση τους για τα κοινά, οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών παρεμβαίνουν επίσης, μερικές από αυτές, στον λεγόμενο τομέα της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας και μάλιστα συμβάλλουν σημαντικά στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

3.3. Οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών έχουν την ιδιαιτερότητα να συγκεντρώνουν κατά κύριο λόγο πολύ πρόθυμους εθελοντές και εργαζόμενους με πολύ ενεργό συμμετοχή, γύρω από ποικίλα έργα. Ο εθελοντισμός, ο οποίος αντιμετωπίζεται ως η ενεργός έκφραση της συμμετοχής των πολιτών που παρέχει τη δυνατότητα ενίσχυσης των κοινών ευρωπαϊκών αξιών, όπως η αλληλεγγύη και η κοινωνική συνοχή, πρέπει να απολαύει ευνοϊκού περιβάλλοντος ⁽¹⁰⁾.

3.4. Η γνήσια συμμετοχική δημοκρατία χρειάζεται ενδιάμεσους φορείς [συνδικαλιστικές οργανώσεις, οργανώσεις εργοδοτών και ΜΜΕ, μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ), άλλους μη κερδοσκοπικούς φορείς κ.λπ.] ώστε να επιτευχθεί η ενεργός συμμετοχή των πολιτών και να προωθηθεί ο λαϊκός ενστερνισμός των ευρωπαϊκών θεμάτων με πνεύμα ενδιαφέροντος για τα κοινά, καθώς και η οικοδόμηση μιας Ευρώπης πιο δίκαιας, πιο αλληλέγγυας και με λιγότερους αποκλεισμούς. Η ύπαρξη ισχυρής και διαφοροποιημένης οργανωμένης κοινωνίας πολιτών εξαρτάται από την ύπαρξη επαρκούς δημόσιας χρηματοδότησης και από ένα πλαίσιο που να διευκολύνει την πρόσβαση σε διάφορες μορφές ιδιωτικής χρηματοδότησης.

4. Οι διάφορες μορφές χρηματοδότησης

4.1. Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπάρχουν πολυάριθμα προγράμματα σε διάφορους τομείς (εκπαίδευση, πολιτισμός, κοινωνία, συμμετοχή του πολίτη, περιβάλλον, θεμελιώδη δικαιώματα, έρευνα, διεθνής συνεργασία, ανθρωπιστική βοήθεια, υγεία κ.λπ.) τα οποία περιλαμβάνουν συγκεκριμένους στόχους που αφορούν τη συμμετοχή της κοινωνίας πολιτών, υπό μορφή έργων κυρίως. Τα θεσμικά όργανα έχουν επίσης αναπτύξει επιχορηγήσεις λειτουργίας, ιδίως προκειμένου να προωθήσουν τη δικτύωση των εθνικών οργανώσεων που ενεργοποιούνται σε διάφορους τομείς και κοινωνικά ζητήματα. Αυτές οι χρηματοδοτικές ενισχύσεις συμβάλλουν λοιπόν στη διαμόρφωση «ευρωπαϊκής κοινής γνώμης».

4.2. Όσον αφορά τη διεύρυνση και τις εξωτερικές πολιτικές, ιδίως τη διεθνή συνεργασία και την ανθρωπιστική βοήθεια, η ΕΕ έχει αναπτύξει προορατική πολιτική για την προώθηση της ανάπτυξης της κοινωνίας πολιτών, ιδίως μέσω ειδικών μέτρων. Η ΕΕ αποτελεί επίσης έναν από τους σημαντικότερους δωρητές παγκοσμίας αναπτυξιακής και ανθρωπιστικής βοήθειας και οι Ευρωπαίοι πολίτες στηρίζουν σε μεγάλο βαθμό την προσέγγιση αυτή ⁽¹¹⁾.

⁽⁶⁾ ΕΕ C 318 της 23.12.2006, σ. 163.

⁽⁷⁾ ΕΕ C 88 της 11.4.2006, σ. 41.

⁽⁸⁾ Λευκή βίβλος για την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση, 25.7.2001, COM(2001) 428 τελικό.

⁽⁹⁾ COM(2000) 11 τελικό.

⁽¹⁰⁾ Ευρωπαϊκό έτος εθελοντισμού 2011.

⁽¹¹⁾ Βλέπε ιδίως την έρευνα του 2017 http://ec.europa.eu/echo/eurobarometer_en.

4.3. Ωστόσο, όσον αφορά τις εσωτερικές πολιτικές, μετά το 2000 που δημοσιεύθηκε ένα πρώτο έγγραφο συζήτησης της Επιτροπής στο πλαίσιο της διοικητικής μεταρρύθμισης το οποίο υπογράμμιζε την ανάγκη διατήρησης υψηλού επιπέδου δημόσιας αρωγής για τη στήριξη του ρόλου των ΜΚΟ, τον καθορισμό μιας συνεπούς προσέγγισης εντός των υπηρεσιών της Επιτροπής και τη βελτίωση της διαχείρισης των επιδοτήσεων, δεν υπήρξε περαιτέρω επαναξιολόγηση της σχέσης μεταξύ της ΕΕ και των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών (ιδίως δυνάμει του άρθρου 11 της ΣΕΕ).

4.4. Η χρηματοδότηση των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών επικεντρώνεται πρωτίστως στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας και της διεθνούς συνεργασίας. Σύμφωνα με στοιχεία του 2015, 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ διατέθηκαν σε χρηματοδότηση ΜΚΟ (το 15 % περίπου του τομέα «Η Ευρώπη στον κόσμο») ⁽¹²⁾, ενώ η χρηματοδότηση οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών σε άλλους τομείς παραμένει αρκετά περιορισμένη: 0,08 % του τομέα «Βιώσιμη ανάπτυξη: φυσικοί πόροι», 2,5 % του τομέα «Ασφάλεια και ιθαγένεια» και λιγότερο από 0,009 % του τομέα «Εξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη». Επομένως, είναι επείγον να γίνει αξιολόγηση των ποσών αυτών, αλλά και της αποτελεσματικότητας των προβλεπόμενων μέτρων.

5. Η διαθεσιμότητα δημόσιων πόρων και η συρρίκνωση του χώρου δράσης της κοινωνίας πολιτών

5.1. Πρόσφατες μελέτες και έρευνες, καθώς και η ανάπτυξη μέτρων σε ορισμένες χώρες της ΕΕ, δείχνουν επίσης ότι η κατάσταση του χώρου δράσης της κοινωνίας πολιτών υποβαθμίζεται σε εθνικό επίπεδο σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ ⁽¹³⁾. Η αναθεώρηση του δημοσιονομικού πλαισίου μετά το 2020 και η αναθεώρηση των εν εξελίξει χρηματοδοτικών προγραμμάτων δεν μπορούν να αγνοήσουν αυτήν τη νέα κατάσταση.

5.2. Ο πρόσφατος νόμος της Ουγγαρίας για τη διαφάνεια των οργανώσεων που λαμβάνουν ξένα κεφάλαια, ο οποίος υιοθετήθηκε τον Ιούνιο του 2017, καταδικάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει την ανάγκη να διασφαλιστεί από την Επιτροπή ότι τα μέτρα που λαμβάνονται για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες δεν μπορούν να έχουν ανεπιθύμητες συνέπειες όσον αφορά την πρόσβαση των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών σε χρηματοδότηση και χρηματικά δάνεια.

5.3. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, διαπιστώνουμε την ανάπτυξη μέτρων για την εισαγωγή προϋποθέσεων στις επιδοτήσεις των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών, τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ρόλου τους ως συνηγόρου ή της ικανότητάς τους να παρίστανται ενώπιον δικαστηρίου ⁽¹⁴⁾.

5.4. Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση σε πολλές χώρες είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των δημόσιων παρεμβάσεων υπέρ των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών ή/και τον επαναπροσανατολισμό τους προς βραχυπρόθεσμες επιδοτήσεις. Οι μορφές χρηματοδότησης που επικεντρώνονται κυρίως στα έργα ενδέχεται να εξαναγκάσουν τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών να προσαρμόσουν τις προτεραιότητές τους και να τις οδηγήσουν να απομακρυνθούν από την αρχική τους αποστολή και τις κοινωνικές ανάγκες. Σε ορισμένες χώρες, οι κυβερνήσεις ευνοούν, εις βάρος άλλων οργανώσεων, την ανάπτυξη οργανώσεων ευνοϊκών προς τη στρατηγική τους γραμμή, δημιουργώντας ένα περιβάλλον πολιτικής συνενοχής, παρατηρείται δε αυξανόμενη έλλειψη διαφάνειας στην κατανομή των επιδοτήσεων.

5.5. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να παρακολουθεί στενά την εφαρμογή των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων κατά την αξιολόγηση των προγραμμάτων, καθώς και όσον αφορά τις συμφωνίες εταιρικής σχέσης, ιδίως σχετικά με την απασχόληση, την άρση των κοινωνικών αποκλεισμών και των διακρίσεων, το περιβάλλον, την ισότητα των φύλων και τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, τη συμμετοχή και την ενίσχυση του θεσμικού ρόλου των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών ⁽¹⁵⁾ και τη διαφάνεια των διαδικασιών ανάθεσης συμβάσεων, και να διακόπτει τις πληρωμές εφόσον αυτές δεν τηρούνται. Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει επίσης στην Επιτροπή να παρακολουθεί την εφαρμογή του άρθρου 125 σχετικά με την υποχρέωση των διαχειριστικών αρχών να εφαρμόζουν διαφανείς και μη διακριτικές διαδικασίες και κριτήρια επιλογής. Η ΕΟΚΕ καλεί το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνεδριο να αξιολογήσει στην επικείμενη έκθεσή του τη συμμόρφωση με αυτές τις διατάξεις όσον αφορά τις διαδικασίες επιλογής για τις ΜΚΟ.

5.6. Η άνοδος του εξτρεμισμού και του λαϊκισμού και κάθε αντιδημοκρατική ενέργεια αποτελούν απειλή για το σύνολο του δημοκρατικού κεκτημένου και δημιουργούν εχθρικό κλίμα για τους ενδιάμεσους οργανισμούς. Κατά συνέπεια, είναι ανάγκη να επιβεβαιωθεί η σημασία του ρόλου των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών και να αυξηθεί η χρηματοπιστωτική στήριξη της ΕΕ σε αυτές.

⁽¹²⁾ EuropeAid — Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης και Συνεργασίας.

⁽¹³⁾ «Civic Space in Europe 2016», Civicus Monitor.

⁽¹⁴⁾ Βλέπε τον νόμο για τη γνωστοποίηση συμφερόντων (Lobbying Act) στο Ηνωμένο Βασίλειο —ο οποίος απαγορεύει στις ΜΚΟ να εκφράζουν τις απόψεις τους κατά τη διάρκεια προεκλογικών εκστρατειών ή του πρόσφατου δημοψηφίσματος για την παραμονή του Ηνωμένου Βασιλείου στην ΕΕ— και την υπό εξέλιξη αναθεώρηση του εκλογικού νόμου [Electoral (Amendment) Act] του 2011 στην Ιρλανδία, ο οποίος έχει ως στόχο την αποτροπή της επρροής τρίτων στις προεκλογικές εκστρατείες, η ερμηνεία του οποίου όμως σχετικά με τον «πολιτικό στόχο», καθώς και τα όρια ιδιωτικών δωρεών στις ΜΚΟ, έδωσαν αφορμή για αντιπαράθεση, κυρίως όσον αφορά τη χρηματοδότηση εκστρατείας υπέρ των εκτρώσεων.

⁽¹⁵⁾ ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320.

5.7. Η ΕΟΚΕ ζητεί τη θέσπιση Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή για τα ζητήματα ελευθεριών του χώρου δράσης της κοινωνίας πολιτών, στον οποίο οι ΜΚΟ θα μπορούν να αναφέρουν περιστατικά παρενόχλησης ή περιορισμού του έργου τους.

6. Πιθανές απαντήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο

6.1. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι θα πρέπει να θεσπιστεί πολιτικό και νομοθετικό πλαίσιο σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο προκειμένου να προωθηθεί η ανάπτυξη μιας διαφοροποιημένης ευρωπαϊκής κοινωνίας πολιτών, η δραστηριότητα της οποίας θα εντάσσεται στο πλαίσιο των αξιών που εκφράζονται με τα θεμελιώδη δικαιώματα.

6.2. Τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα θα πρέπει να διασφαλίζουν την προώθηση θετικής εικόνας για τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών και να μεριμνούν για την ανεξαρτησία τους, ιδίως ενισχύοντας την ικανότητά τους για δράση και δέσμευση στον τομέα της κοινωνικής καινοτομίας και της συμμετοχής των πολιτών στα κοινά, η οποία συχνά συνδέεται με τη χρηματοδότηση.

6.3. Όπως έχουν ήδη πράξει ορισμένα κράτη μέλη σε εθνικό επίπεδο με «χάρτες αμοιβαίων δεσμεύσεων» ή «σύμφωνα», τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα θα μπορούσαν να ξεκινήσουν μια διαδικασία αναγνώρισης και εταιρικής σχέσης με τα ευρωπαϊκά αντιπροσωπευτικά όργανα των σωματείων, δημιουργώντας έτσι τις προϋποθέσεις γνήσιου ευρωπαϊκού διαλόγου με τους πολίτες και τηρώντας όσα προβλέπονται στο άρθρο 11 της ΣΕΕ και σε άλλες σχετικές διεθνείς δεσμεύσεις⁽¹⁶⁾.

6.4. Είναι επίσης επιτακτική η ανάγκη επανένταξης των συζητήσεων για ένα καταστατικό του ευρωπαϊκού σωματείου —που προτάθηκε από την Επιτροπή το 1992⁽¹⁷⁾— καθώς και για ένα καταστατικό του ευρωπαϊκού ιδρύματος. Έτσι θα προωθηθεί η αναγνώριση των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών και της μεταξύ τους συνεργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και θα συμπληρωθεί το καταστατικό της ευρωπαϊκής εταιρείας που θεσπίστηκε το 2004⁽¹⁸⁾.

6.5. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι η ΕΕ θα πρέπει να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να διατηρήσουν τα υφιστάμενα και να αναπτύξουν περαιτέρω φορολογικά κίνητρα για ιδιωτικές δωρεές, αλλά και να αναδιανείμουν μέρος των φορολογικών εσόδων στις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών, να άρουν τα εμπόδια στις διασυνοριακές δωρεές μέσω του συντονισμού των φορολογικών νομοθεσιών και διαδικασιών, καθώς και να επενδύσουν στην ανάπτυξη της φιλανθρωπίας σε ολόκληρη την ΕΕ.

6.6. Όσον αφορά το μελλοντικό πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ), η ΕΟΚΕ καλεί τις αρμόδιες για τον προϋπολογισμό αρχές να αυξήσουν τη στήριξη των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών, ιδίως μέσω επιδοτήσεων λειτουργίας αλλά και πολυετούς χρηματοδότησης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη άνθηση των πρωτοβουλιών.

6.7. Μετά την έγκριση του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, δεν υπάρχει πραγματικό πρόγραμμα στήριξης της κοινωνίας πολιτών όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η σημαντική στήριξη της κοινωνίας πολιτών στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης στο πλαίσιο της προσχώρησής τους στην Ένωση δεν διατηρήθηκε μέσω άλλων μηχανισμών χρηματοδότησης. Οι πρόσφατες εξελίξεις με την άνοδο της τρομοκρατίας και των εξτρεμιστικών και/ή λαϊκιστικών κινημάτων καταδεικνύουν την ανάγκη αυξημένων επενδύσεων στην κοινωνία πολιτών και εξασφάλισης της συνοχής μεταξύ των χωρών όσον αφορά την ανάπτυξή της.

6.8. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να προτείνει ευρωπαϊκό ταμείο για τη δημοκρατία, τις αξίες και τα ανθρώπινα δικαιώματα εντός της ΕΕ⁽¹⁹⁾, το οποίο θα διαθέτει φιλόδοξο προϋπολογισμό, άμεσα ανοικτό προς τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών σε όλη την Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που αποσκοπούν στην προώθηση και την προστασία των θεμελιωδών αξιών της ΕΕ. Το ταμείο θα καλύπτει το λειτουργικό κόστος καθώς και τις δικαστικές προσφυγές και τις δράσεις επιτήρησης, και θα αποτελεί αντικείμενο ανεξάρτητης διαχείρισης, κατά τα πρότυπα του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Δημοκρατία⁽²⁰⁾, με τη συμμετοχή εκπροσώπων της ΕΟΚΕ.

6.9. Το πρόγραμμα «Ευρώπη για τους πολίτες» είναι το μόνο ευρωπαϊκό πρόγραμμα που συμβάλλει συγκεκριμένα στη μείωση του δημοκρατικού ελλείμματος επιτρέποντας σε όλους τους Ευρωπαίους να συμμετέχουν άμεσα στο ευρωπαϊκό οικοδόμημα, όμως λαμβάνει πολύ μικρές επιδοτήσεις. Μέσα στη σημερινή συγκυρία αμφισβήτησης των ευρωπαϊκών αξιών και της δημοκρατίας, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι το πρόγραμμα αυτό θα πρέπει να διαθέτει προϋπολογισμό ύψους 500 εκατομμυρίων ευρώ στο επόμενο χρηματοδοτικό πλαίσιο, σύμφωνα με την πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽²¹⁾. Ομοίως, πρέπει να ενισχυθούν οι δράσεις του προγράμματος Erasmus+ που απευθύνονται στην κοινωνία πολιτών.

⁽¹⁶⁾ Βλέπε για παράδειγμα τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης και της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες (CRPD) για διαρθρωμένο διάλογο υποστηριζόμενο από ικανή χρηματοδότηση.

⁽¹⁷⁾ ΕΕ C 99 της 21.4.1992, σ. 1.

⁽¹⁸⁾ Καταστατικό της ευρωπαϊκής εταιρείας.

⁽¹⁹⁾ Το εν λόγω ταμείο θα μπορούσε να επιδιώκει τους ίδιους στόχους με το Ευρωπαϊκό μέσο για τη δημοκρατία και τα δικαιώματα του ανθρώπου (EMΔΔΑ): <http://www.eidhr.eu/whatis-eidhr#>.

⁽²⁰⁾ Το ΕΤΔ είναι ανεξάρτητος οργανισμός επιχορηγήσεων που θεσπίστηκε το 2013 από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη για την προώθηση της δημοκρατίας στην Ανατολική γειτονία της και πέραν αυτής. Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι μέλη του Διοικητικού συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Δημοκρατία, μαζί με μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και εμπειρογνώμονες της κοινωνίας πολιτών.

⁽²¹⁾ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος «Ευρώπη για τους πολίτες».

6.10. Οι περισσότερες οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών αντιμετωπίζουν δυσκολίες πρόσβασης στα διαρθρωτικά ταμεία, ιδίως λόγω της απαιτούμενης συγχρηματοδότησης. Οι διατάξεις για την τεχνική βοήθεια που αποσκοπούν στη στήριξη της ανάπτυξης ικανοτήτων δεν χρησιμοποιούνται επίσης επαρκώς και συχνά προορίζονται αποκλειστικά για τις δημόσιες διοικήσεις. Ο κώδικας δεοντολογίας για την εταιρική σχέση με την κοινωνία πολιτών, που αποτελεί βασικό μέσο, δεν εφαρμόζεται δεόντως στις περισσότερες χώρες⁽²²⁾. Ακόμη και όταν προσκαλούνται οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών στις επιτροπές εποπτείας, ο ρόλος τους είναι περιορισμένος.

6.11. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αντιδρά άμεσα με ικανά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της κίνησης διαδικασίας επί παραβάσει κατά κρατών μελών, όταν οι εθνικές διοικητικές ή νομικές διατάξεις περιορίζουν την πρόσβαση εθνικών οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών σε πόρους της ΕΕ, ιδίως δε όταν τους επιβάλλονται όροι χρηματοδότησης που περιορίζουν τον ρόλο τους ως συνηγόρων.

6.12. Μέσω της συνεχούς σύνδεσης και επαφής τους με τους πολίτες και τις επιτόπιες δραστηριότητες, οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών γνωρίζουν τις κοινωνικές προκλήσεις και ανάγκες, εξακολουθούν ωστόσο να συμμετέχουν ελάχιστα στην έρευνα. Φραγμοί στην πρόσβαση των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών υπάρχουν και στο πρόγραμμα της ΕΕ για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία (EaSI). Η ΕΟΚΕ ζητεί να διεξαχθεί μια πιο εμπειρισματομένη σύζηση για τον τρόπο ενίσχυσης της σύνδεσης μεταξύ των ερευνητών και της κοινωνίας πολιτών και προτείνει μια νέα ενότητα για τη συμμετοχή των πολιτών και τη δημοκρατία στο πλαίσιο του πυλώνα κοινωνικών προκλήσεων του μελλοντικού προγράμματος-πλασίου για την έρευνα.

6.13. Η ανεργία των νέων εξακολουθεί να βρίσκεται σε υψηλό επίπεδο και αποτελεί ένα από τα πιεστικότερα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπίσει η ΕΕ, καθώς αυξάνεται ο αριθμός των νέων που διατρέχουν κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Στο πλαίσιο αυτό, η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση θα πρέπει να στηρίζει περισσότερο τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών που δραστηριοποιούνται στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων των νέων μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης.

6.14. Στον τομέα του πολιτισμού, οι περισσότερες επιχορηγήσεις δεν είναι κατάλληλες για τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών του πολιτιστικού τομέα, οι οποίες επιπλέον δεν έχουν πρόσβαση σε διάφορα χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως σε δάνεια. Υπάρχει έλλειψη πραγματικού έργου για την ευρωπαϊκή διάσταση του πολιτισμού, σε μια εποχή κατά την οποία η διεκδίκηση της ιδιαίτερης ταυτότητας και οι λαϊκιστικές εκφράσεις καθίστανται ολοένα και πιο διαδεδομένες. Αξιοποιώντας κυρίως την πρωτοβουλία «Δημιουργική Ευρώπη», η ΕΕ πρέπει επίσης να παρέχει ισχυρότερη στήριξη στις ανεξάρτητες πολιτιστικές παραγωγές και να επενδύει στην ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα των τοπικών, μη κερδοσκοπικών κοινοτικών μέσων ενημέρωσης.

6.15. Όσον αφορά την αναπτυξιακή συνεργασία, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να επενδύσει περισσότερο σε δραστηριότητες συνεργασίας με επίκεντρο τους πολίτες, μεταξύ άλλων σε πτυχές ισότητας των φύλων, διακυβέρνησης, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περιβαλλοντικών δικαιωμάτων, ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή, παιδείας και κοινωνικής προστασίας, ιδίως μέσω μιας θεματικής προσέγγισης ανά χώρα, επιδιώκοντας τη στενή συνεργασία με την κοινωνία πολιτών.

6.16. Ο σχεδιασμός του μελλοντικού πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και τις προτεραιότητες για την ισότητα των φύλων.

6.17. Η ενίσχυση της κοινωνίας πολιτών εξαρτάται από τη βελτίωση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση, τόσο για τις μικρότερες οργανώσεις όσο και για τις πιο μειονεκτούσες ομάδες πληθυσμού. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει στο πλαίσιο αυτό διάφορες μορφές χρηματοδότησης, καθώς και να ασχοληθεί περισσότερο με τη διοικητική απλούστευση. Θα πρέπει να προβλέπονται συστηματικότερα μηχανισμοί εκ νέου επιχορήγησης (ή αλυσιδωτών χρηματοδοτήσεων), όπως αυτοί που εφαρμόζονται στο Ευρωπαϊκό μέσο για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα ή στις επιχορηγήσεις του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ). Οι επιδοτήσεις θα πρέπει να χορηγηθούν από έναν ανεξάρτητο εθνικό φορέα κατόπιν διαδικασίας προσκλήσεως για την υποβολή προσφορών⁽²³⁾.

6.18. Οι οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών στις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης εξακολουθούν να έχουν περιορισμένη αναλογικά πρόσβαση σε κεφάλαια. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να ενισχύσει τις ενημερωτικές της εκστρατείες σχετικά με τα διάφορα κονδύλια που απευθύνονται στις ΜΚΟ και να ενθαρρύνει περαιτέρω τις εταιρικές σχέσεις μεταξύ οργανώσεων.

6.19. Θα ήταν επίσης χρήσιμο να θεσπιστεί συστηματικότερη παρακολούθηση και στήριξη προς τις δικαιούχους οργανώσεις, με την προσφορά κατάρτισης σχετικά με τις συμβατικές υποχρεώσεις και τους ελέγχους, η οποία θα πρέπει να παρέχεται και στις διάφορες Γενικές Διευθύνσεις που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή του δημοσιονομικού κανονισμού.

⁽²²⁾ AEIDL — Thematic Network on Partnership (Θεματικό δίκτυο για την εταιρική σχέση μόνο στα αγγλικά).

⁽²³⁾ Mid-term NGO evaluation released — EEA Grants (Δημοσίευση της ενδιάμεσης αξιολόγησης των προγραμμάτων των ΜΚΟ).

6.20. Πρέπει να διατίθενται βάσεις δεδομένων που θα περιλαμβάνουν περιγραφή των ήδη υλοποιηθέντων έργων και των ορθών πρακτικών για τους πιθανούς υποψηφίους με σκοπό την προώθηση της καινοτομίας και των εταιρικών σχέσεων. Η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει τις προσπάθειές της για τη μείωση του διοικητικού φόρτου κατά τη διαδικασία υποβολής προσφορών, καθώς και κατά τη διαχείριση της χρηματοδότησης, ιδίως μέσω ενιαίου ηλεκτρονικού συστήματος υποβολής προσφορών για τα διάφορα προγράμματα.

6.21. Η αξιολόγηση των προγραμμάτων που διαχειρίζεται άμεσα η Επιτροπή θα πρέπει να είναι πιο διαφανής, αλλά και πιο προσεκτική δεδομένου του σημαντικού αριθμού αιτήσεων για ευρωπαϊκές επιχορηγήσεις και του χαμηλού ποσοστού επιτυχίας. Ως εκ τούτου, η ανατροφοδότηση θα επιτρέψει στις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών που έχουν υποστεί αποτυχία να βελτιωθούν, και να αυξηθεί έτσι η εμπιστοσύνη στη διαδικασία επιλογής.

6.22. Οι προθεσμίες για την κοινοποίηση και την υπογραφή των συμβάσεων, καθώς και για και τις πληρωμές, πρέπει να μειωθούν σημαντικά προκειμένου να περιοριστεί η ανάγκη τραπεζικών δανείων λόγω έλλειψης ρευστότητας.

6.23. Η ΕΟΚΕ ζητεί επίσης από την Επιτροπή να επανεκτιμήσει τα ποσά συγχρηματοδότησης, ιδίως για τις μικρότερες οργανώσεις που δυσκολεύονται πολύ να εξασφαλίσουν άλλα κονδύλια και για όσες δραστηριοποιούνται σε διαδικασίες υπεράσπισης, όπως π.χ. οι οργανώσεις προστασίας των καταναλωτών, οι περιβαλλοντικές ενώσεις, οι οργανώσεις προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή ακόμη οι οργανώσεις προώθησης της ενεργού συμμετοχής του πολίτη. Αυτό είναι ακόμη πιο απαραίτητο καθώς οι κανόνες συγχρηματοδότησης αυξάνουν τον διοικητικό φόρτο που βαρύνει τις οργανώσεις της κοινωνίας πολιτών, με τους κινδύνους που αυτό συνεπάγεται λόγω της ποικιλομορφίας των συμβατικών και δημοσιονομικών κανόνων μεταξύ των χορηγών κεφαλαίων.

6.24. Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει επίσης θερμά την πρόταση που υπέβαλε η Επιτροπή στην πρότασή της για την αναθεώρηση του δημοσιονομικού κανονισμού⁽²⁴⁾ να λαμβάνεται υπόψη ως επιλέξιμη δαπάνη ο χρόνος εθελοντισμού, καθώς και να διευκολυνθεί η συμπερίληψη των συνεισφορών σε είδος ως συγχρηματοδότηση. Η πρόταση αποτελεί άμεση ανταπόκριση στην έκκληση που απηύθυνε η ΕΟΚΕ μέσω της γνωμοδότησής της με θέμα «Στατιστικά εργαλεία για τη μέτρηση του εθελοντισμού»⁽²⁵⁾. Η ΕΟΚΕ εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για την έκθεση του Κοινοβουλίου, αλλά και για την πρόταση του Συμβουλίου σχετικά με την εισαγωγή εξαιρέσεων από τον κανόνα περί μη αποκόμισης κέρδους για τα μη κερδοσκοπικά σωματεία. Η ΕΟΚΕ καλεί τα όργανα της ΕΕ να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με το προτεινόμενο κείμενο, η οποία θα επιτρέψει τη δίκαιη αποτίμηση του χρόνου εθελοντισμού.

6.25. Η διαφάνεια ως προς την πρόσβαση και τον έλεγχο της χρηματοδότησης θα πρέπει να βελτιωθεί με τη θέσπιση σαφών κατευθυντήριων γραμμών για τους ελέγχους της Επιτροπής και, στην περίπτωση χρηματοδότησης από πολλαπλούς χορηγούς, με τον συνυπολογισμό των εκ των προτέρων αξιολογήσεων και επιλογών των εταιρών, αλλά και των εκ των υστέρων επαληθεύσεων και ελέγχων εκ μέρους των λοιπών χορηγών.

6.26. Επιπλέον, θα πρέπει να διευκολυνθεί η πρόσβαση του κοινού στα ποσά και τους στόχους της χρηματοδότησης, χάρη στη μεταρρύθμιση του συστήματος δημοσιονομικής διαφάνειας της Επιτροπής. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν τις ετήσιες πληρωμές αντί των πολυετών δεσμεύσεων και να γίνουν περισσότερο αξιόπιστες μέσω της εναρμόνισης των βάσεων δεδομένων των διαφόρων προγραμμάτων. Ταυτόχρονα, οι ΜΚΟ πρέπει να συνεχίσουν να εφαρμόζουν τα υψηλότερα πρότυπα διαφάνειας και αυτοελέγχων.

6.27. Τέλος, η Επιτροπή θα πρέπει να αναπτύξει εποικοδομητικό και διαρκή διάλογο μεταξύ των διαφόρων Γενικών Διευθύνσεων και των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών, ώστε να εξεταστούν οι ορθές και μη πρακτικές και να αναπτυχθεί πιο συνεκτική προσέγγιση.

Βρυξέλλες, 19 Οκτωβρίου 2017.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Γιώργος ΝΤΑΣΗΣ

⁽²⁴⁾ COM(2016) 605 final.

⁽²⁵⁾ EE C 170 της 5.6.2014, σ. 11.